

GROEN

NUMMER 76

VOORJAAR 2021

Bestuur IVN Eelde-Paterswolde

Voorzitter	Leo Stockmann Anemoonweg 40 9765 HG Paterswolde	e-mail: glstockmann@hotmail.com tel: 050-3095304
Secretaris	vacant	e-mail: secr.ivnep@gmail.com
Penningmeester	Henk von Eije Burg. Legroweg 8 9765 AE Paterswolde	e-mail: voneije@gmail.com tel: 050-3092973 banknummer NL59INGB0000820257
Lid	Aafke Pot-Ellen* Zuurstukken 76 9761 KN Eelde	e-mail: aafkeellen@gmail.com tel: 050-3095518
Lid	Jos Schlaman** Korenbloemweg 8 9761CD Eelde	e-mail josschlaman@gmail.com tel: 06-19503515

*Neemt afscheid op de eerstvolgende ALV

**Moet nog bekrachtigd worden door de ALV

Werkgroepen en coördinatoren

Bomen, ruimtelijke ordening en milieu	Tineke van den Berg	3094337
Bijenbosje	Leo Stockmann	3095304
Publiciteit:	Leo Stockmann	3095304
Planten:	Ferry Wilkens	3092348
Vogels:	Leo Stockmann	3095304
Jeugd:	Aafke Pot	3095518
Vlinderkampje:	Tineke van den Berg	3094337
	Jille Eilander	3091918

Omslag: Boomklever op voedselsilo met zonnebloempitten.

Foto: Fred van der Noord

Voorwoord

Na jaren met zachte winters viel opeens een ‘ouderwetse’ winter binnen. In de vroege ochtend van 7 februari hadden we te maken met een witte wereld, harde wind, stuifsnieuw en vorst. Winterse omstandigheden zouden nog een tijdje aanhouden. Vogels bijvoeren in de tuin is door de jaren heen een soort volkssport geworden. Fred van der Noord is iemand die daar enorm veel plezier aan beleeft. Lees zijn verhaal. Sneeuw en ijs drukten de gedachte aan corona even naar de achtergrond. Ja, die corona maakt het al bijna een jaar niet mogelijk om lezingen en excursies te organiseren. Heel jammer. De werkgroepen hadden gelukkig in kleiner verband en zoveel mogelijk coronaproof nog wel hun activiteiten. Uit de in deze Groen opgenomen jaarverslagen kunt u dat opmaken. Op het moment van dit schrijven (12 februari) is er nog geen zicht op het einde van de coronaperiode. U zult dan ook geen activiteitenprogramma aantreffen in dit nummer. Het is wachten op betere tijden. Het bestuur hoopt dat u de vereniging trouw blijft.

Op mijn oproep (via de mail) om iets te schrijven voor Groen en om foto's aan te leveren is door meerdere mensen positief gereageerd. Dank voor uw bijdragen.

Groen is deze keer in kleur gedrukt! Hoewel duurder dan zwart-wit heeft het bestuur gemeend voor een kleurenditie te kiezen om u enigszins te compenseren voor de niet doorgegangene activiteiten.

Ik hoop dat we een mooie natuurprachtige lente en zomer tegemoet gaan.

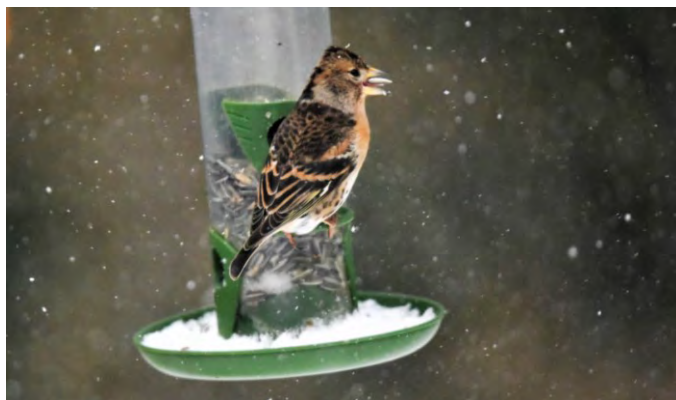
Leo Stockmann

Eenden en meerkoeten in wak op Mozartvijver. foto: Leo Stockmann

Inhoudsopgave

Bestuur en werkgroepen IVN Eelde-Paterswolde	2
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Berichten voor leden, donateurs en adverteerders	5
Jaaroverzicht IVN Eelde-Paterswolde 2020	6
Jaarverslag Bijenbos 2020	7
Jaarverslag Plantenwerkgroep 2020	9
Jaarverslag Vogelwerkgroep 2020	11
Jaarverslag werkgroep Vlinderkampje 2020	12
Verslag 2020 van de jeugdnatuurgroep 6-8 jaar	17
Feest in de tuin in herfst en winter	22
Steenuilwerkgroep IVN Eelde-Paterswolde en Vries	28
Verslag Kerkuilen 2020	29
Tuinvogeltelling januari 2021	30
Wat vindt u in de Onlanden?	33
Gelijkvormigheid	34
Onderzoek naar plantengallen	35
Nieuwe houtsingel bij boer Polling Eelde	37
Varkens in het Peizerbos	38
Wantsen	39
Met opa en oma van de natuur genieten	41
In memoriam Gerda Dijkstra	43
Met de grutto het voorjaar tegemoet	44
Onze Werkgroepen bestaan uit de volgende medewerkers	47

Keep bij voedselsilo

foto: Fred van der Noord

Berichten voor leden, donateurs en adverteerders

Excursies, lezingen

Het aanhoudende besmettingsgevaar door het coronavirus en de daaruit voortvloeiende overheidsmaatregelen maakt het nog niet mogelijk om groepsactiviteiten als lezingen en excursies te organiseren. In deze Groen is derhalve geen activiteitenprogramma opgenomen. Helaas.

Algemene ledenvergadering

In maart 2020 is de alv vanwege corona niet doorgegaan. Ook in maart van dit jaar zal er geen alv zijn. Het bestuur denkt aan de mogelijkheid van een digitale bijeenkomst op een later moment dit jaar.

Tegemoetkoming aan adverteerders

Veel winkeliers hebben een problematische tijd, ook financieel. Voor advertenties (en de betaling) gaat Jan van der Werff elk jaar naar de winkeliers toe. Vanwege winkelsluitingen en het coronagevaar ziet Jan hier nu terecht vanaf. Het bestuur heeft het besluit genomen om in dit voorjaarsnummer de advertenties zoals die geplaatst zijn in Groen najaar 2020 wel te plaatsen, maar geen kosten te berekenen.

Werkgroep Natuurlijke Historie

Met het verschijnen van het boek Natuur en landschappen rond Eelde-Paterswolde in 2020 is de taak van de Werkgroep Natuurlijke Historie beëindigd. In de werkgroep zaten leden van de Historische Vereniging Ol Eel en van IVN Eelde-Paterswolde. Het bestuur ontving in oktober 2020 een door de leden ondertekende brief met genoemd besluit. Het bestuur dankt de werkgroep voor hun jarenlange inzet met als resultaat een prachtig boek. (Zie Groen 75 najaar 2020).

DRUKKERIJ
PRINT STUDIO ZEVEN

De drukker in uw regio

Openingstijden:
maandag t/m vrijdag van 09.00 - 13.00 uur

Mercuriusweg 11
9482 WK Tynaarlo

Tel.: (0592) 54 45 41
info@printstudiozeven.nl
www.printstudiozeven.nl

Jaaroverzicht IVN Eelde-Paterswolde 2020

Het dagelijks bestuur **vergaderde** op 20 januari en op 9 maart. De algemene ledenvergadering (inclusief de lezing over mieren), gepland voor 17 maart, kon geen doorgang vinden vanwege de vrees voor het coronavirus. Die situatie bleef voor de rest van het jaar bestaan. Bestuurders ontmoetten elkaar een aantal keren in tweegesprekken op locatie, dan wel telefonisch. Het IVN **regio-overleg** voor afdelingen in Drenthe te Orvelte op 17 maart ging vanwege corona ook niet door. Op 19 oktober was er wel weer een regio-overleg te Orvelte. Bestuurders van de IVN-afdelingen konden kiezen voor fysieke aanwezigheid (coronaproof werd beloofd) of voor een onlineverbinding. De voorzitter van onze afdeling deed online mee. Op 18 september was de voorzitter bij het afscheid van de voorzitter van IVN Vries Kor Mulder. Zie Groen 75. Kor is opgevolgd door Peter Kwast.

Van de geplande **activiteiten** konden alleen die aan het begin van het jaar doorgaan. De snertwandeling op 3 januari door Kampsheide trok 20 deelnemers. De snert werd genuttigd bij restaurant De Aanleg. Op 13 januari was er in Ons Dorpshuis een lezing over ooievaars. Ongeveer 70 bezoekers waren daarbij. Op 12 februari was er op dezelfde locatie een lezing over agrarisch natuurbeheer. Die trok 35 personen. Verslagen van genoemde lezingen staan in Groen 74, voorjaar 2020. De natuurpubquiz in Café Theater Boelens op 26 februari was wederom een succes. Een zaal vol deelnemers (verdeeld over 16 teams). Vragen over meerdere thema's werden geprojecteerd op een groot scherm. Er waren mooie prijzen, aangeleverd door de plaatselijke middenstand. Winnaar was het team IJsvogels (Karel Essink, Ate Trox, Gert Polet en Frans Duijm) en winnares van de individuele ronde Koby Vens.

Het **ledenbestand** per 31 december 2020: 196 leden (waarvan landelijk 19 en huisgenootleden 24), 8 jeugdleden en 36 donateurs.

Werkgroepen: Zie verslagen in deze Groen, en zie binnenpagina achterblad.

Publiciteit: Artikelen in Dorpsklanken, o.a. over de tuinvogeltelling (29/1) en de natuurpubquiz (4/3).

Leo Stockmann

Jaarverslag Bijenbos 2020

In maart zijn er op enkele plaatsen struiken (bosplantsoen) aangeplant: vuilboom is op het achter terrein geplant en aan de wegzijde zijn meerdere hondsrozen bijgeplant. (Bestelling bij Halesia Zuidlaren). Droogte later dat jaar noopte tot af en toe water geven; ook de jonge aanplant van maart 2018 kon water goed gebruiken.

De poel kwam in de zomer droog te staan, maar door de vele regen later in het jaar stond die weer boordevol. Eenzelfde gebeuren als in 2019.

In het (vroeg) voorjaar kwamen de krokussen op vele plekjes goed in bloei. Dat gold ook voor wilde narcissen (bolletjes gepoot eind mei 2019). Later in de tijd kon op het kruidenrijke grasland genoten worden van o.a. de bloeiende ratelaar. En aan het eind van de zomer stond achterop het perkje guldenroede mooi in bloei. Ook de fruitbomen hebben goed gebloeid en meerdere hadden een goede vruchtzetting (zie foto).

Op het achter terrein staat veel Japanse duizendknoop. In mei is deze door de gemeente grotendeels ‘weg’ geklepeld. Bij de bijenstal is wat blijven staan. De late zomerbloei van de duizendknoop en de bloeiende guldenroede is aantrekkelijk voor de bijen.

Op 30 mei zag medebeheerder Bart Kruit een losse zwerm honingbijen hangen in een bijenboom op het terrein. Hij wist de zwerm in een lege kast te schudden.

De zeisbrigade van Landschapsbeheer Groningen maaide de vegetatie op 26 september. Vrijwilligers verzamelden het gemaaide op twee bulten aan de kant van de weg. Vanwege corona werd er op veilige afstand van elkaar gewerkt. De gemeente zorgde voor de afvoer van het gemaaide.

Dorpsklanken publiceerde een artikel over de zeisdag.

In november is door Hugo van Rossem van de Imkersvereniging Haren-Paterswolde en Leo Stockmann van IVN Eelde-Paterswolde een subsidieverzoek van ruim € 4000, - ingediend bij de Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV). Het was een subsidieverzoek in het kader van de NBV Biodiversiteitsprijs. Het geld zal worden besteed aan allerlei (her)inrichtingszaken. Er is nog geen uitslag van de prijs bekend in 2020.

Vanwege corona konden verschillende voorgenomen klussen geen doorgang vinden, bijvoorbeeld het dunnen van de twee wilgenbosjes. Ook de natuurwerkdag van begin november kon geen doorgang vinden.

De beheerders Bart Kruit (IHP) en Leo Stockmann (IVN) deden door het jaar heen meerdere kleinere beheerklussen: her en der maaiwerk, jonge struikjes ontzetten van ruigtegroei e.d. Bij de klussen als aanplant struiken (maart) en

maaibeheer (september) waren meerdere vrijwilligers van beide verenigingen actief. De gemeente maaide in augustus de paden.

Leo Stockmann

IJsboutperen

foto: Leo Stockmann

Jaarverslag Plantenwerkgroep 2020

Ondanks de coronacrisis is de plantenwerkgroep toch nog actief geweest in 2020. Wel met de nodige coronarestricties.

Project Kilometerhok 232-572. Het hok omvat o.a. de zandwinplaats aan de Mandelandenweg. Deze zandwinplaats is tweemaal bezocht met toestemming van Het Drentse Landschap, de beheerder van het gebied. Het was een rommelig geheel met nogal wat aangeplante cultuurgewassen. Verder in het water bouwafval en blauwalg.

De Onlanden. In de Onlanden hebben we een rondje ‘planten op het trilveen’ gemaakt, altijd interessant. We hebben gezocht naar de parnassia die eerder werd gezien. Helaas nu niet gevonden. Wel meerdere rietorchissen, aan het eind van de bloei of uitgebloeid. Wat zeker ook de moeite waard was, is de vondst van *Mentha x verticillata* een kruising tussen watermunt en akkermunt.

Struinend over trilveen aan de Noorddijk

foto: Carleen de Graaf

In het Elsburgerland in Eelderwolde, in beheer van Natuurmonumenten, is specifiek gezocht naar orchideeën, helaas niet gevonden. Het gebied groeit dicht met pitrus.

Bermen Bunnerzandweg langs de verlengde startbaan GAE. Dit zijn bermen langs een zandweg. Altijd leuk om te bekijken. Je vindt er gewone en minder algemene soorten op armere grond.

Polder Lappenvoort. Dit was de laatste excursie van 2020. Hier aandacht besteed aan de waterplanten. De waterkwaliteit is hier zodanig dat er verschillende soorten waterplanten voorkomen. Enkele opmerkelijke soorten waren:

Watervorkje - een op het water levend levermosje.

Waternetje - een groenwier met een netachtige structuur.

Kransblad - ook een groenwier, maar dan met een stevige structuur.

Het plaatselijk vele voorkomen van de invasieve soort grote waternavel kan leiden tot onderdrukking van de van nature voorkomende plantensoorten.

Ferry Wilkens

Inventarisatie bermen Bunnerzandweg

foto: Tineke van den Berg

Jaarverslag Vogelwerkgroep 2020

De werkgroep kwam op 19 februari 2020 voor een vergadering bijeen op kijkboerderij 't Hoogeveld. Na het vergaderdeel gaf Sieds Rienks een mooie lezing over zijn reis naar het noordoostelijk deel van Zuid-Afrika. Er werden tal van vogelexcursies vastgesteld, waarvan uiteindelijk maar één doorgang kon vinden. Dat was een excursie op 14 maart naar het noordwesten van de provincie Groningen, inclusief de oostzijde van het Nationaal Park Lauwersmeer (zie foto). Het coronavirus begon onze wereld net te beïnvloeden. Dus het was een ‘kan nog net wel of kan helaas niet meer’ gebeuren. We besloten de excursie door te laten gaan, wel met de nodige afstand tussen de deelnemers. Een uitgebreid verslag met foto's is te zien op onze IVN site.

Turend door de telescopen “Ver weg enkele brilduikers?” foto: Sieds Rienks

Vanuit het IJsvogelfonds van Vogelbescherming Nederland is eind 2020 €1500,- verkregen voor een gierzwaluwproject in ons dorp. Met dank aan Aafke Pot. Het geld wordt gebruikt voor het (laten) maken van nestkasten, het plaatsen daarvan en alles wat ermee samenhangt.

Onderling houden de leden contact door het versturen van foto's en door in kleine groepjes eropuit te trekken om vogels te bewonderen. Gelukkig kennen we in Eelde-Paterswolde en in de nabije omgeving prachtige vogelgebieden.

VWG lid Ger Brink kwam als vogelspotter in het nieuws in Dorpsklanken van 13 januari 2021. Hijzelf paginagroot in beeld, kijkend door zijn grote 'toeter' voor zijn huis.

Leo Stockmann

Jaarverslag werkgroep Vlinderkampje 2020

In dit verslag zou de nadruk moeten liggen op de natuur van het Vlinderkampje. Maar helaas voerden in het afgelopen jaar corona en hangjongeren de boventoon. De jongeren hebben veel overlast gegeven, door het hele jaar te hangen/chillen en coronapeuken, flesjes, blikjes en andere troep achter te laten. Zelfs een bord op het hekje 'Verboden toegang voor onbevoegden' hield hen niet tegen. Er is geverbaliseerd, het gevolg was dat ze het bord van het hek af hebben gerukt (er hangt nu een nieuw bord).

Wijkagent Henk Veldman, boa Booi Kluiving van Natuurmonumenten en de jeugdwerker van de gemeente hebben er helaas niet altijd zicht op wie die jongeren zijn. Mochten ze dat wel hebben, dan is het hopelijk mogelijk aan de jongeren uitleg te geven over het Vlinderkampje. Daar kom je niet om te chillen en afval achter te laten.

Het leek wel of sommige mensen door corona het spoor bijster waren. Zo troffen we in april een gezelschap van vijf volwassenen en zeven kinderen picknickend op het al fleurige grasland aan. Ze waren zich van geen kwaad bewust!? Een dag later lag een paartje dertigers te gezellig in de boomgaard. Schrokken toen er voor teken gewaarschuwd werd en vertrokken op zoek naar een betere plek... En dan was er die jongen met zijn moeder. Overal struinden ze doorheen, gewapend met een schepnet. Toen gezegd werd dat dat de bedoeling niet was kwam er een zeer grote mond.

De coronamaatregelen waren ook bepalend voor het werken op dinsdagochtend. Vaak werkten we in schema's. Desondanks is er veel gedaan. Het normale onderhoud in de cultuurtuin, het maaien van paden en het snoeien van heggen. Maar ook is al het houtwerk van een goede beschermingslaag voorzien en heeft Jan Polling ervoor gezorgd dat het insectenhotel over veel nieuwe verblijfplaatsen voor wilde bijen beschikt. Op 3 oktober is het grasland weer door de zeisbrigade van Landschapsbeheer Groningen gemaaid.

De droogte van mei/juni en die van augustus hebben niet zoals in 2018 en 2019 sporen achtergelaten. Zodra het begon te regenen fleurden de cultuurtuin en het grasland weer op. Dan zagen we weer koevinkjes, dikkopjes, vuurvlinders. Toch zijn er elk jaar minder soorten en aantallen vlinders. In de werkgroep hebben vooral Anne, Bertus en Marleen oog en camera voor de vele insecten die het Vlinderkampje herbergt. Op naam brengen is soms lastig.

Een verrassing is het aanbod van een inwonster van Groningen ons een bank te schenken als herinnering aan haar overleden vader. Hij kwam vanuit Glimmen regelmatig in het Vlinderkampje en kon daar zeer van genieten. Helaas is de feestelijke aanbidding/onthulling van de bank door corona niet doorgegaan. We hopen dat er in het voorjaar wel een mogelijkheid is.

Tenslotte: een aantal werkgroep leden is door verhuizing en/of gezondheid afgehaakt. Gerty van der Sterren, Jan Steyvers en Willem Kramer hebben de werkgroep verlaten. De anderen gaan door, maar worden steeds ouder....

Nieuwe werkgroep leden zijn van harte welkom!

Tineke van den Berg

Jan Polling renoveert het insectenhotel

foto: Tineke van den Berg

Jaarverslag werkgroep BROM 2020/begin 2021 (Bomen, Ruimtelijke Ordening en Milieu)

Corona bleek al vroeg gevolgen te hebben voor onze werkgroep: de boomfeestdag op 18 maart ging niet door. De week ervoor hadden Sjoerd en ik de plantlocatie bij de Yder school bekeken en activiteiten voor de kinderen voorbereid. De bomen zijn wel geplant, door de gemeente.

Ondanks de coronavoorschriften om binnen te blijven werd eind maart een bijna 100-jarige houtsingel aan de Mandelandenweg definitief geslecht. In Dorpsklanken en in Groen van najaar 2020 is daarvoor veel aandacht geweest. Een actieve Werkgroep Landschap en Natuur Eelde(WLNE) werd opgericht waarmee IVN samenwerkt. In januari 2021 heeft de eigenaar van het land een nieuwe houtsingel aangelegd.

De plannen om de Hoofdweg te herinrichten blijken gevolgen te hebben voor de bomen langs de weg. Onder andere voor zes 90 jaar oude gezonde eiken is geen plek meer. Het waarom is tot nu toe niet duidelijk. Natuurlijk is er een IVN-reactie richting gemeentebestuur gegaan, naast die van vele anderen (o.a. Jille Eilander). Op dit moment is er een peiling onder de bevolking over de keuze of de Hoofdweg een 50 km of 30 km weg moet worden. Bij een 30 km weg kunnen de eiken blijven staan! BROM hoopt dat de 30 km weg ‘wint’ en houdt de vinger aan de pols.

De locatie van school Noord is geëgaliseerd, klaar om de villa's te kunnen bouwen. Onder andere de linde die voor de school stond, een eik, een kastanje en een meerstammige beuk zijn blijven staan. Er zijn met de projectontwikkelaar afspraken gemaakt over het verwijderen van bramen in de houtsingel aan de westzijde. Helaas wordt nu pas velen, ook raadsleden, duidelijk dat dit villaplan niet had mogen doorgaan...

De lichthinder voor vleermuizen van het gebouw van Verslavingszorg Noord Nederland blijft actueel en ons bezighouden samen met de Vleermuiswerkgroep Drenthe. Op het ontwerpbestemmingsplan Hooghullen is naar de raad gereageerd omdat de bescherming van vleermuizen niet tot nauwelijks in het plan voorkomt. Eindelijk konden we in november ook reageren op de al jaren toegezegde omgevingsvergunning. Teleurstellend: de gemeente legaliseert de huidige situatie met overmatige verlichting. In een mediationgesprek in januari 2021 blijken VNN en gemeente niet bereid tot aanpassen van de verlichting. Wordt vervolgd.

Eind juli is besloten met Natuurmonumenten, Natuur en Milieufederatie Drenthe en Stichting Natuurbelang De Onlanden bezwaar in te dienen tegen de vergunning van waterschap Noorderzijlvest om op 9 plekken water te

onttrekken uit Eekhoornsche Loop, Eelderdiep, Runsloot/Oosterloop voor de berekening van een gebied van meer dan 80 ha. Het bezwaar richt zich op de negatieve gevolgen voor het gebied (Natuur Netwerk Nederland) en andere natuurgebieden (o.a. Onlanden) en op de onduidelijkheid van de vergunning. Na enige overleggen met het waterschap en aanpassing van de vergunning is begin februari in een teamsessie het bezwaar voorgelegd aan een onafhankelijke commissie. Half maart 2021 is het oordeel van de commissie te verwachten.

Het jaarlijks overleg met de luchthaven en de gemeente over de ontwikkeling van de natuurcompensatie baanverlenging heeft vanwege corona alleen aan tafel plaatsgevonden. Uit camerabeelden blijkt dat in de grote faunapassage onder de Burgemeester Legroweg een das is gesignaleerd! Helaas zijn vleermuizen in de aangelegde vleermuiskelders nog steeds niet aangetroffen. Hopelijk kunnen we deze zomer weer een excursie over het terrein maken.

Tineke van den Berg

Brood- en banketbakkerij Dunnewind

*"De warme bakker:
voor wie van lekker brood houdt"*

Hoofdweg 142 - Paterswolde - telefoon 050-3091472
www.bakkerijdunnewind.nl

SIL & DASILVA
SPETTERENDE DAMESMODE

Sandwich, Dept, Bandolier, Expresso, Tramontana, Supertrunk, Jo Feet, Nick-Jeans, Zizo Jeans, Marshmallow, B.Y.O.B., Wings of Wonders, Anna Parker, Malvin, Studio Anneloes, Post X-change, Fabi, Pastry Snakers

www.silmod.nl

Berijpte berk
met kauwen
31 januari 2021

foto: Leo
Stockmann

Aalscholver
met ijsvorming
bij de Hoornse
plas
1 februari 2021

foto: Edu
Wagtelenberg

Verslag 2020 van de jeugdnatuurgroep 6-8 jaar

In overleg met Aafke Pot werd besloten om (toch) 4 keer een bijeenkomst voor de jeugdnatuurgroep te plannen i.p.v. de gebruikelijke 8 keer; september en oktober zijn voor een buitenactiviteit nog geschikt. Er was ruim voldoende belangstelling na een oproep op de scholen, met dank aan TRIAS.

De eerste bijeenkomst was bij Kijkboerderij 't Hoogeveld.

De kinderen hadden zich met hun ouders verzameld op de speelplek naast de boerderij. Boerin Alma riep de kinderen bij het hek voor een korte instructie voordat het hek openging. Bij de potstal vertelde ze over de speciale koeien en over de stal. De kinderen stelden leuke vragen.

foto: Jolanda van den Bosch

Na de potstal werd de groep gesplitst. Een deel van de groep ging zich korte tijd vermaken op de strohelling met een slingertouw en de andere groep ging met de boerin mee naar een andere stal met jonge koeien en een indrukwekkende stier; ze kregen een bak brokjes om samen te verdelen over de stalvloer, de wat nerveuze stier had een ring door zijn neus, de boerin legde uit waarom. Later werd gewisseld. De kinderen ontdekten in de stal ook nog wat kuikentjes in een kleine ren. Het was een leerzame middag. Na de rondleiding bedankten we Alma, de kinderen kregen een compliment voor hun interesse en gedrag!

Vervolgens wandelden we vanuit de boerderij naar het Eelderdiepje, onderweg zagen de kinderen van alles aan beestjes en planten en op vragen probeerden we een antwoord te geven. We zagen ook een buizerd. Een jongen bracht zelfs een flora mee.

Aangekomen bij de brug over het diepje liet Piet Feenstra zijn meegebrachte totebel in het water zakken. Een paar keer werd de totebel opgehesen maar het zat met de vangst dit keer niet mee. Gelukkig zat vlakbij een opa met zijn kleinkinderen te vissen zodat de kinderen toch verschillende visjes en een Amerikaanse rivierkreeft gezien hebben. We moesten helaas weer terug.

De volgende keer troffen we elkaar op de gemeentewerf van Eelde om zwerfvuil te verzamelen.

Met hesjes aan en grijpstokken in de hand gingen de kinderen op pad. Ze liepen onder begeleiding langs de Legroweg en zijpaadjes en verzamelden enthousiast alles wat niet in berm en sloot thuishoort. Ze liepen met vuilniszakken die geleegd werden in een kruiwagen. Terug op de werf werd de oogst bekeken en bespraken we met elkaar hoe belangrijk het is dat we dit verzamelen: we moeten de natuur schoonhouden en dieren beschermen tegen het eten van plastic deeltjes. Nog even een spelletje op de gemeentewerf waarna de ouders de kinderen weer kwamen halen.

Voor de derde bijeenkomst kwamen we samen bij de ingang van De Braak. We gingen deze middag naar Vennebroek en Friescheveen.

We leenden de ladder van Natuurmonumenten die hier een kantoor en werkplaats heeft. We splitsten in twee groepen. Eén groep liep door naar de vogelkijkhut om te kijken welke dieren in de herfst in Friescheveen verblijven. Ep de Boer had zijn indrukwekkende kijker bij zich om de dieren van dichtbij te kunnen bekijken, sommige kinderen hadden zelf ook een kijkertje meegebracht.

De andere groep kinderen klom onder begeleiding de ladder op om nestkastjes te inspecteren en schoon te maken. Het zijn vaak mezenhuisjes. Ze werden verrast door wat er in het huisje te vinden is. Soms een niet uitgekomen ei of een dood vogeltje. Onderweg was er ook veel te zien en te vragen. De kinderen kregen na afloop elk een vogelkijkplaat mee.

Voor de laatste bijeenkomst spraken we af bij parkeerplaats Lemferdinge. Het thema was hoe dieren overleven in de natuur.

We liepen naar het Koepeltjesbos achter het voetbalterrein van Actief Eelde.

Broodjes bakken

foto: Aafke Pot

De kinderen gingen hutten bouwen met de takken die op de grond lagen en we hadden het over camouflage. We hadden het over dieren die willen imponeren met felle kleuren en ook dat er andere dieren zijn die kleuren hebben die passen bij de omgeving waar ze wonen zodat ze niet opvallen; met lappen bedekt gingen kinderen zich camoufleren op een plek die paste bij de lap.

Aafke had nog een leuk geluidsspel: welke vogel maakt dit geluid en welk plaatje in het veld hoort erbij? De kinderen renden enthousiast na het horen van het geluid naar het plaatje waarvan ze dachten dat het bij het geluid hoorde.

Als afsluiting gingen we wilgentakken met brooddeeg omwikkelen en bakten we broodjes boven het door Sjoerd Jansma aangelegde vuur in de vuurschaal. Het weer was niet optimaal maar dat mocht de pret niet drukken.

Tenslotte liepen we gezamenlijk weer terug. Wat een leuke groep kinderen!

Jolanda van den Bosch

Jan Pelleboerplein 17
Eelde-Paterswolde
Telefoon 050-3096818
Fax 050-5260529
info@huizingtotaaladvies.nl
www.huizingtotaaladvies.nl

**Makelaardij
Verzekeringen
Hypotheek**

Huizing Totaal Advies
makelaardij • verzekeringen • hypotheek

VOS VISION OPTIEK

**Het adres voor de mooiste brillen
en de beste oogzorg**

Specialist in oogmetingen,
optometrische oogonderzoeken,
contactlensaanpassingen en
CBR oogkeuringen (oogarts)

Ons team bestaat uit:
2 optometristen (HBO) - 1 oogarts (CBR-keuringen)
1 opticien-contactlensspecialist - 2 assistent-opticiens

FYSIEK DE BAAS
fysiotherapie

Industrieweg 1 • 9765 BL Paterswolde
Telefoon 050-3090599
Email info@fysiekdebaas.nl

Fietse

Fietse Fietsshop Paterswolde
Hoofdweg 179A

WWW.FIETSE.NU

STER-ACCOUNTANTS

accountants en belastingadviseurs

Jan Pelleboerplein 1, 9765 BR Paterswolde
Tjalk 14, 9606 RD Kropswolde
Tel. 050 - 309 02 33
info@steraccountants.nl
www.steraccountants.eu

UW FINANCIËLE HUISARTS

fair met flair

wereldwinkel

Hoofdweg 157a
9765 CB Paterswolde
Tel: 050-3091136

www.wereldwinkelpaterswolde.nl

Feest in de tuin in herfst en winter

Voor mijn huis staat een pergola met daarop een groenblijvende kamperfoelie. Voor vogels zitten daarin veel mogelijkheden om zich te verschuilen en ongezien bij het voer te komen. Aan de pergola hangen twee voedersilo's waarin tijdens de winter zonnepitten aan de vogels worden gegeven. Gemengd vogelzaad heeft niet de voorkeur van de vogels. Beter gezegd, de lekkerbekken eten het niet. Vroeg in het najaar wordt begonnen met bijvoeren. Eigenlijk is er dan in de natuur nog voldoende voedsel te vinden. Vanuit de woonkamer geniet ik van alles wat langskomt. Daarin zit een grote variatie. Soms zie je zes vogelsoorten tegelijk. Allemaal bezig met overleven. Naarmate het winterseizoen vordert en de kou toeneemt, neemt ook het aantal vogelsoorten toe. Het leuke daarvan is, dat je het verschil in gedrag tussen vogels krijgt te zien. De kool- en pimpelmezen komen bij de silo's, pikken een zonnepit op en zijn als de wiedeweerga weer weg. In de nabije hulstboom wordt de pit van het vliesje ontdaan en opgegeten. Onder de struiken ligt het bezaaid met dopjes en poepjes. Leuk vind ik het gedrag van de mezen niet. Het lijkt alsof zij op het dievenpad zijn. Er zijn ook vogels, zoals de **groenling**, (foto) met een heel ander gedrag. Deze soort zit rustig voor het gaatje in de silo te eten en de ene na de andere zonnepit te pellen.

Mes en vork gebruikt die er net niet bij. Ze geven je alle gelegenheid om foto's te maken. Ook de boomklever is iets rustiger van aard. Daar is er een aantal van. Ze lossen elkaar af bij de silo. Soms slaagt de roodborst erin bij de silo's te komen maar meestal zit die op de grond. Heel goed weet de **roodborst** (foto) de pot pindakaas te vinden, die even verderop in het geëigende rekje hangt.

En dan de vele vinken die letterlijk van de bedeling leven. Zij moeten het doen met wat er aan zaadjes wordt gemorst op de grond. Samen met de vinken pikken de Turkse tortels een graantje mee.

Ergens staat: "zonnebloempitten zijn rijk aan vezels en onverzadigde vetzuren en zijn eetbaar nadat ze zijn ontdaan van hun vruchtwand".

Nieuwsgierig geworden heb ik met een aardappelschilmesje een zonnepit ontdaan van die 'vruchtwand' om te zien wat er te voorschijn zou komen en ik zag een kleine vrucht met de kleur van een pinda, het is een voedsel- en vitaminerijk zaad, die zonnepit.

Op 17 december jl. is er ineens bovenmatige activiteit op de voerplaats. Een troep van zes spreeuwen is druk met elkaar en de pot pindakaas wordt geplunderd. Na goed vijf minuten zijn ze weg en ook (nog) niet teruggekomen. Zouden zij niet zo slim zijn en niet hebben opgeslagen dat hier in de tuin wat te halen valt?

Spreeuw

Op 20 december jl. zit een boomklever minutenlang stil op het stokje voor de pot met pindakaas. De vogel zit met de staart in de richting van het voedsel. Op 21 december jl. komt er een **mannelijke grote bonte specht** op de voerplaats. Eerst hangt hij even aan de paal van het voederhuisje om daarna voor de pot pindakaas te gaan zitten eten. En...hij liet zich fotograferen.

Even voorbij het middaguur valt er een stilte op de voerplaats. Volgens de dagindeling is er ook een tijd dat het verenpak moet worden onderhouden. Dus wordt er gepoetst. Dat wil niet zeggen dat er helemaal geen vogel meer voorbij komt maar het is beduidend stiller. Grote drukte ontstaat er als het gaat schemeren en in deze tijd van het jaar is dat vroeg. Er zijn zoveel vogels en het vliegen gaat zo snel in een kleine ruimte dat het een wonder is dat zij elkaar nooit raken.

Voordat de slaapplek wordt opgezocht, wordt er nog even gegeten om de lichaamstemperatuur in de nacht op peil te houden. In een koude nacht verliest een kleine vogel wel 10 procent van zijn lichaamsgewicht.

Woensdag 23 december jl. is een regendag. Opvallend is dat de vinken waarvan er dagelijks een gemengd troepje mannetjes en vrouwtjes is, zich niet laten zien op het natte klinkerstraatje en het gazon. Ook de roodborst laat verstek gaan.

De dag erna zijn de vinken terug, zij het op afstand. Een vink, een vrouwtje, zie ik naar de voerplaats komen. Zij heeft gezien dat de kool- en pimpelmezen bij de silo's zaadjes eten. Het vinkje gaat zitten op de luchtwortels van de kamperfoelie. Zij zit nu schuin onder de silo's, een goede meter van haar verwijderd. Wat gaat zij naar boven kijkend nu besluiten?

Goudvink mannetje

vrouwtje

Dat vraagt een kleine tien minuten, terwijl ik foto's van haar maak. 'Kan ik de dichtstbijzijnde silo aanvliegen of niet?' Zij besluit tot het laatste en gaat weer op de klinkers zitten gemorste zaadjes pikken.

In de eerste week van januari komt er dagelijks een merel met gebroken staartpennen in de tuin en bij de pindakaaspot. Een vreemd gezicht die afhangende staartpennen. Het lijkt me lastig vliegen. Als hij zijn veren gaat

ruien zal het ongetwijfeld weer goed komen en zullen zich nieuwe staartpennen ontwikkelen.

Op 6 januari zitten er twee grote bonte spechten in de beuk naast mijn huis te hakken in de stam van de boom. Als de vogels wegvliegen meen ik iets te ontwaren van een baltsvlucht. Is dat niet wat vroeg? Op het internet vind ik het antwoord in een videoverslag van 25 januari 2020 gemaakt in het Alblasserbos waar de spechten baltsen dat het een lieve lust is. Niet te vroeg dus.

Vandaag 30 januari 2021, is een dag van de Nationale Tuinvogeltelling. Precies op het moment, dat ik mijn telgegevens heb doorgegeven, zitten er twee putters op mijn klinkerstraatje van gemorste zonnepitten te eten. Op zondag 31 januari jl. zijn de **putters** terug.

Zij maken onderling ruzie en zitten nu voor een silo ongegeneerd te schrokken in de zonnepitten. Iets wat je niet zou verwachten van vogels die zo mooi in het verenpak zitten. Binnen de kortste keren is de buis leeg. Zij komen elke dag terug. De putters blijven rustig zitten eten als ik voor het

raam sta. Het lijkt alsof zij van de toendra komen. De vogels die vandaar komen schrikken ook niet, omdat zij geen mensen kennen.

In het weekeinde van 6 en 7 februari zal het gaan sneeuwen.

Om de vogels door het winterweer heen te helpen zijn de silo's met zaad gevuld en hangt er een volle pot pindakaas.

Bijtijds op 7 februari 2021 kijk ik door mijn raam naar buiten, in de hoop vandaag evenals op 18 en 19 september 2019 goudvinken en kepen op de voerplaats te zien. Dat mag niet zo zijn. Het weer is extreem. Een harde wind en heel fijne sneeuw stuift van het dak af de tuin in over de vele vogels heen. Alle in dit stukje genoemde vogels zijn er. Wat is de natuur sterk.

Fred van der Noord

N.B. En dan beste lezer, heb ik even voor half 5 in de middag mijn stukje afgesloten en komt er als kers op de taart toch nog een keep aangevlogen in een tornado van stuifsnieuw.

Keep

Alle foto's in dit artikel zijn van Fred van der Noord

Steenuilenwerkgroep IVN Eelde-Paterswolde en Vries

Ondanks de grote beperkingen door de coronamaatregelen stonden de activiteiten van de werkgroep niet helemaal stil.

Zo hebben we in het najaar van 2020 diverse kasten vervangen en enkele nieuwe geplaatst op plekken die geschikt zijn. Bijvoorbeeld aan de Lugtenbergerweg in Eelde waar in de nazomer weer een steenuil werd gehoord. Inmiddels hebben we in onze regio in de afgelopen drie jaar ongeveer 80 kasten geplaatst of vervangen.

We werken met vier subgroepen die werkzaam zijn in Peize, Winde/Bunne, Bunne/Eelde en Vries/Donderen/Yde. Inmiddels bestaat de pool uit 25 vrijwilligers. Dat is een aangenaam aantal, omdat de werkzaamheden vaak op ‘ongemakkelijke uren’ vallen.

In januari en februari gaan we in het begin van de avond op pad met geluidsapparatuur. We spelen de territoriumroep van het mannetje af. Eind april/begin mei wordt kastcontrole gedaan op plekken waar we antwoord kregen. Bij een gebleken broedgeval wordt er eind mei geringd (dat doen we overigens niet zelf). Deze activiteiten vinden plaats in de late middag dan wel in de vroege avond of op een zaterdag. Gelukkig zijn er meerdere mensen die dan kunnen helpen.

Het meeste werk wordt verricht in de nazomer als alle kasten gecontroleerd, schoongemaakt of vervangen moeten worden.

De timmergroep in Vries knapt oude kasten op en maakt enkele nieuwe. De materiaalkosten worden gedekt uit ons budget dat beheerd wordt door de penningmeester van IVN-Vries. Dat budget bestaat uit donaties van gulle gevers en fondsen. Hieruit zijn ook twee ladders en vier klimharnassen aangeschaft, gekeurd materiaal om zo veilig mogelijk de boom in te kunnen.

Tot ons groot genoegen kwam het bestuur van de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe (STUD) ons in januari aanbieden dat we uit een extra RABO-fonds de beschikking kunnen krijgen over 12 kasten, een extra klimharnas en een extra ladder. Dit geweldige aanbod hebben we met beide handen aangegrepen. De spullen kunnen bij enkele mensen van de werkgroep worden opgeslagen.

Inmiddels zijn er al weer subgroepen op ‘geluidsjacht’ geweest: in Peize en Donderen werd op verschillende plekken geantwoord. Een veelbelovend begin van een hopelijk actief beschermingsjaar.

Namens de werkgroep, Anne van der Zijpp

Steenuil

foto: André Eijkenaar

Verslag kerkuilen 2020

De broedresultaten van dit jaar waren nagenoeg gelijk aan die van eerdere jaren. Waren dat in 2017 nog 5 broedparen met 16 jongen, in 2018 waren er 7 broedparen met 22 jongen en in 2019 waren er 9 broedparen met 27 jongen. Dit jaar 7 broedgevallen, 25 eieren en 18 jongen die uitvlogen. Een tweede legsel hebben we niet waargenomen. Het coronajaar 2020 is een aardig goed kerkuilenjaar geworden.

Mede door de corona en een gebrek aan een bevoegde ringer hebben we dit jaar geen jongen geringd. Ook hebben we de kasten minder goed kunnen controleren dan in andere jaren.

Evenals vorig jaar hebben we geen verstoringen door bijvoorbeeld de steenmarter of menselijk handelen gesignaleerd.

Ook werden de ladders weer gekeurd door Landschapsbeheer Drenthe.

Door omstandigheden was een korte ladder (van IVN E-P) tijdelijk spoorloos en een andere (lange) ladder werd afgekeurd. De eerste moet dus nog een keer worden gekeurd en de andere vervangen.

Willem Zandt.

Donskuikens bij kast Peter Weesie

foto: uit archief IVN E-P

Tuinvogeltelling januari 2021: huismus, koolmees, merel, pimpelmees en vink vormen de Top 5

Op internet, bij Tuinvogeltelling 2021 resultaten, zijn de resultaten van alle tellingen in te zien. Landelijke en provinciale gegevens, maar ook van de woonplaatsen, de straten en zelfs je eigen aangeleverde gegevens. Voor Eelde, Paterswolde en Eelderwolde heb ik de gegevens bij elkaar opgeteld en

kom dan tot het rijtje van meest getelde vogels: huismus 629, koolmees 618, merel 477, pimpelmees 376 en vink 360. Per plaats verschilt de volgorde van de soorten enigszins. Er waren in Eelde 138 tellers, in Paterswolde 79 en in Eelderwolde 68. Vanuit Paterswolde werden ook 50 koperwieken doorgegeven (plaats 7) en vanuit Eelderwolde 26 putters (plaats 8). Waarschijnlijk gaat het om groepen die niet toevallig een tuin bezochten omdat er voor hen iets lekkers te eten was.

Groenling op
een
cotoneaster

foto: Anne
van der
Zijpp

Huisemus

foto: Sieds
Rienks

**Arends
Coiffures**

— HAIR DESIGN —

tel. 050 - 309 45 50
Hoofdweg 217, 9765 CG Paterswolde

Schoonheidssalon
Nailstudio

"Florahof" Tuincentrum

Aangesloten bij de Vereniging van hoveniers en groenvoorzieners

Tuinaanleg Beplanting Onderhoud

T.W.Ubels

Burg. Legroweg 34

9761 TC Eelde

tel: 050-3094756/fax: 050-3095236

www.tuincentrumflorahof.nl

**MULDER
EELDE**

— **DA VOOR
DUURZAAM** —

INSTALLATIETECHNIEK

Loodgieterswerken Dak & Zinkwerk Electriciteitswerken	Verwarming & Onderhoud Sanitaire Installaties Duurzame Energie
Hoofdweg 92	(050) 309 13 21

Wat vindt u van De Onlanden?

Dit vrij nieuwe grote natuurgebied in onze naaste omgeving heeft door de jaren heen een belangrijke natuurstatus opgebouwd. Het geniet inmiddels ook een goede landelijke bekendheid. Onlangs is de site over De Onlanden vernieuwd.
www.deonlanden.nl.

U vindt er informatie over het gebied, de beheerders, de natuur, de Stichting Natuurbelang De Onlanden en over het voordeel van het Onlander (donateur) zijn. Ook voor natuurwaarnemingen kunt u op de site terecht. Tal van prachtige foto's kunt u bekijken. U kunt bijzondere natuurfoto's opsturen om die te laten plaatsen. Maar geen gebied zo mooi of er zijn wel weer bedreigingen. Nu zijn de mogelijke aanleg van een windmolenpark aangrenzend ten noorden van de A7 en de aanleg van een zonnepanelenakker tussen de Matsloot en de A7 cruciale kwesties.

Sinds september 2020 maak ik deel uit van het Onlandenteam, eigenlijk het bestuur van de Stichting Natuurbelang De Onlanden. Tot voor kort hield Wim van Boekel uit Peize zich als wetlandwacht met veel zaken bezig, maar Wim is verhuisd naar Friesland. Ik houd me bezig met redactionele taken aangaande de Onlanderberichten en de Onlanden Nieuwsbrief (twee keer per jaar). Ook heb ik de taak contacten te maken met de omringende IVN's (Eelde-Paterswolde, Vries, Groningen-Haren, Westerkwartier en Roden-Norg en de KNNV afd. Groningen; Avifauna Groningen heeft formeel alleen de provincie Groningen als haar werkterrein). De bedoeling om van deze verenigingen meningen te horen omtrent de ontwikkelingen van De Onlanden. Via vertegenwoordigers kunnen meningen geventileerd worden. Voor IVN Eelde-Paterswolde kunt u bij mij terecht:
glstockmann@hotmail.com

Het idee is om twee keer per jaar een bijeenkomst van het Onlandenteam met de vertegenwoordigers te houden. De eerste keer half maart (digitaal).

Leo Stockmann

Twee berken

foto: Leo Stockmann

Gelijkvormigheid

Erfelijk materiaal, grondsoort, groeiomstandigheid en beheer beïnvloeden de vorm waarin een boom groeit. Aan de noordkop van de Anemoonweg te Paterswolde staan deze twee welhaast gelijkvormige berken. In leeftijd lijkt er wel een verschil te zijn.

Leo Stockmann

Onderzoek naar plantengallen

Eind augustus 2020 hoorde ik tijdens een uitzending van Vroege Vogels dat er vrijwilligers gevraagd werden om mee te doen aan een driejarig onderzoek naar plantengallen op wilde planten en bomen in Nederland. Men wil met de verzamelde data aan het eind van de onderzoeksperiode een plantengallen atlas samenstellen om meer inzicht te krijgen in onze biodiversiteit. Welke soorten komen in welke gebieden voor? Komen bepaalde soorten vervolgens ieder jaar weer terug? Er kunnen zeker meer dan 1000 verschillende plantengallen in Nederland waargenomen worden. Mijn nieuwsgierigheid was direct gewekt. Via wat onderzoek op internet na de uitzending kwam ik er achter dat er formulieren voor het onderzoek zijn met foto's van een aantal veel voorkomende plantengallen in Nederland. Maar je hoeft je hiertoe niet te beperken. Het is maar net wat je in het veld tegenkomt en waar je oog op valt.

Gallen kunnen worden veroorzaakt door dieren of door planten of schimmels die de plant als waardplant gebruiken. Voor mij als insectenliefhebber zijn de gallen die door insecten als bladluizen, bladvlooien, wespen, muggen, vliegen of vlinders veroorzaakt worden het meest interessant.

Gallen kunnen voorkomen op wortel, stengel, blad, bloem en vrucht van een wilde plant of boom. De eik, beuk en wilg zijn sterk vertegenwoordigd in mijn onderzoek tot nu toe. Vooral eiken bevatten veel plantengallen, vaak meerdere soorten per blad. Het hele jaar door kun je gallen vinden op kale takken van bomen en struiken bijvoorbeeld. De meeste soorten zie je vanaf het voorjaar tot november. Tegenwoordig worden veel planten en bomen zo doorgekweekt dat ze ongevoelig worden voor plantgallen (aantastingen). De meeste kans heb je dus op het onderzoeken van wat oudere bomen en struiken. Denk bijvoorbeeld aan een oude wilde rozensoort met lange takken die niet of nauwelijks gesnoeid worden in een gemengde haag.

In de periode september tot november 2020 heb ik veel wandelingen gemaakt om een aantal plantengallen te inventariseren in met name Het Vlinderkampje, Het Bijenbosje, De Braak, Vennebroek en Lemferdinge. Veel van mijn foto's heb ik ingestuurd via waarneming.nl. Door mijn galleninventarisatie ben ik erachter gekomen dat er ook een aantal insecten in deze gebieden die nog niet op waarneming.nl stonden voorkomen. De insecten veroorzaken een galreactie in de plant of boom. De aangetroffen

gallen zijn het bewijs dat bijvoorbeeld een bepaalde galwesp ook in dat gebied geweest is. Soms is het makkelijker om een gal op een vaste plek waar te nemen dan een insect scherp op de foto of onder de loep te krijgen. En dan nog vaststellen welke soort het precies is, pfff. Dat lukt soms alleen met microscopisch onderzoek.

Vorig jaar heb ik de Veldgids Plantengallen van Roelof Jan Koops als basis gebruikt. Vanaf het voorjaar ga ik nog wat andere boeken en websites over plantengallen erbij gebruiken voor meer diepgang. Er valt nog veel te ontdekken op het gebied van plantengallen in ieder geval. Iedereen kan meedoen en meer informatie is o.a. te vinden op www.bladmineerders.nl en www.plantengallen.com.

Marleen Koning

Rozenmosgal

foto: Marleen Koning

Nieuwe houtsingel bij boer Polling Eelde

Er is nogal wat over te doen geweest, de sloop van een bijna eeuwenoude houtwal op het land van de familie Polling te Eelde. Zie Groen 75, najaar 2020. Het is zelfs de aanleiding geweest tot de oprichting van een Werkgroep Landschap en Natuur Eelde (WLNE, onafhankelijk van IVN Eelde-Paterswolde) o.l.v. Peter Weesie.

De familie werd door de overheid verplicht tot de aanleg van een nieuwe houtwal. En zo geschiedde. Langs het wallichaam is aan weerszijden een greppel gegraven. De beplanting op de wal is gevarieerd: berk, eik, meidoorn, lijsterbes, vuilboom en vlier maken er deel van uit. De houtwal sluit aan op een aanwezige oude houtwal.

De actie kreeg aandacht in Dorpsklanken van 3 februari 2021. Hoe zal de houtwal er over 100 jaar uitzien?

Leo Stockmann

foto: Peter Weesie

Varkens in het Peizerbos

Sinds 2020 zijn varkens in het Peizerbos te bewonderen. Het gaat om twee rassen: het donkergekleurde Mangalitsavarken (Hongaars) en het rossig gekleurde Tamworthvarken (Engels), beide winterhard. De varkens worden ingezet door Ecolife uit Leek. Bedoeling is dat de varkens de overwoekerende ruigte van braam opruimen, zodat er meer (of weer) ruimte komt voor andersoortige begroeiingen. Verhoging van de biodiversiteit dus. Het leidt geen twijfel dat de inzet effectief is voor de opruiming van de braam. Het vele gewroet en gevreet heeft al verschillende stukken bos kaal van ondergroei gemaakt. Ik neem aan dat de beheerders het proces nauw zullen volgen. Om u gerust te stellen: de varkens bevinden zich achter een laaggespannen afrastering.

Varkens van beide rassen

tekst en foto: Leo Stockmann

Wantsen

Wantsen zijn insecten die in vele soorten en maten voorkomen. De staafwants is slank en langwerpig, vier cm, en leeft in zoet water. Afgeplat en breder en zo ongeveer een tot twee cm lang zijn de wantsen die op de foto's zijn afgebeeld. De dekschilden zijn half hard, half zacht; de daaronder liggende vleugels vliezig. Deze wantsen hebben een zuignuit die plantendelen doorboort om sap op te zuigen. Er zijn ook wantsen die diertjes als prooi pakken. Verschillende soorten wantsen kunnen een onwelriekende geur verspreiden.

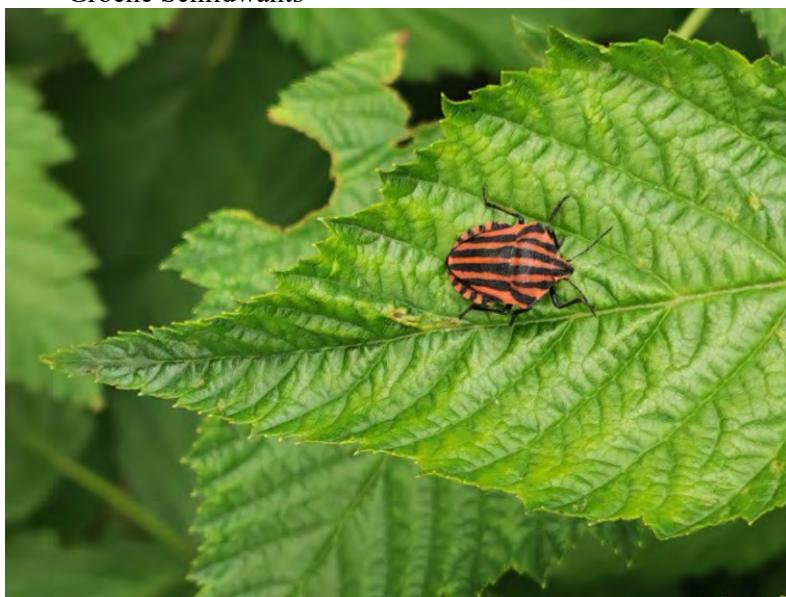
De bladpootrandwants is in de herfst aangetroffen op een zolderverdieping van een huis waar hij de winter door wilde brengen. Het uiterlijk van wantsen kan verwarring opleveren met het uiterlijk van kevers.

Bladpootrandwants

Groene Schildwants

Pyjamaschildwants

tekst en foto's Leo Stockmann

Met opa en oma van natuur genieten

Cor en Jolanda Venema laten hun kleinkinderen graag kennismaken met de natuur.

Kenna op boomstam in de Braak

foto: Jolanda Venema

HET EKO HUIS BIOLOGISCH WINKELN Hoofdweg 77b*, Eelde *aan parkeerplaats Kerkhoflaan	DIERENSPECIAALZAAK ROLFES Hoofdweg 176, Paterswolde Hengelsport-Voeders-Zaden en Dierbenodigdheden www.rolfesdierenspeciaalzaak.nl
---	--

Autoschade Herstel
Van Kalker bv

Ieder zijn vak

Industrieweg 12
9765 BL PATERSWOLDE

T 050 309 25 16
M 06 504 002 00

info@vankalker.nl
www.vankalker.nl

KOM KIJKERS KIJKEN

Foto Sipkes
**De Verrekijker-
specialist**

Swarovski
Leica
Zeiss
Bynolyt
Vortex

Verrekijkerwinkel.nl

SIPKES [●]

Poelestraat 19
050-312 86 84
Groningen

In memoriam Gerda Dijkstra

In januari jl. overleed Gerda Dijkstra. De behandelingen tegen kanker leken eerst een positief effect te hebben, maar waren uiteindelijk onvoldoende.

Gerda is 70 jaar geworden.

Gerda was zeer geïnteresseerd in de natuur. Vanaf 2010 volgde ze de IVN-natuurgidsencursus waarvan ze in 2012 het diploma ontving. Daarna was Gerda enkele jaren actief in de plantenwerkgroep. Haar enthousiasme voor alles wat leeft kon ze goed overbrengen aan kinderen. Elk jaar was ze betrokken bij de organisatie en begeleiding van de schoolexcursies op het Vlinderkampje. Kinderen hingen aan haar lippen als ze spannende verhalen vertelde over salamanders, wilde bijen en slangen. Gerda volgde vanaf het begin de opbouw van het Vlinderkampje met goede raad en handige spullen. De brug over de poel hebben we aan haar te danken. We blijven Gerda als een vrouw herinneren met veel aandacht voor natuur en mensen.

Tineke van den Berg

Bosuil in de Vosbergen

foto: Sieds Rienks

Hoog water Eelderdiep, vanaf bruggetje 't Hoogeveld, 25 januari 2021

foto: Leo Stockmann

Wist u dat: het eerste kievitseï in 2020 in onze buurt in Leegkerk op 9 maart 2020 gevonden is? Wat zal de datum zijn in 2021?

Met de grutto het voorjaar tegemoet

Hoewel het met het voorkomen van de weidevogels in het algemeen helaas niet zo goed gaat zijn er her en der in onze omgeving nog locaties waar er nog van te genieten valt. De foto van de grutto is genomen in het Zuidlaardermeergebied. Met zijn kantelende baltsvlucht (= wickelen) en daarbij zijn eigen naam roepend moet je wel in voorjaarsstemming komen.

Grutto

foto: Edu Wagtelenberg

Natuurlijk zondag geopend vanaf 9 uur

maandag t/m zaterdag:	8.00 - 21.00 uur
zondag:	9.00 - 18.00 uur

Winkelcentrum Paterswolde

Hoofdweg 202, 9765 CK Paterswolde | www.ahpaterswolde.nl | facebook.com/ahpaterswolde

Gall & Gall
SINDS 1884

Etos

Onze werkgroepen bestaan uit de volgende medewerkers:

Vogels:	P. Feenstra, M. Hols, J. Kadijk, B. van Manen, J. Meeder, J. Nienhuis, J. Poel, A. J. Pot, S. Rienks, L. Stockmann, W. Zandt, A. v/d Zijpp, N. Smeenge, E.de Boer, R. Rijskamp, G. Brink, F. van der Noord Th. Bouwman, R. Dantuma, A.de Graaff, E.van Abs, H. Kamps. Afdeling Vries: H. Eggenhuizen, J. Fekkes, R. Maring, I. Lodewijks, K. Bouwer, M. van Nieff, B. Visch, A. H. v.d. Meulen, S. Sikkes.
Planten:	T. v.d. Berg, F. Nijdam, C.de Graaf, W. Kramer, F. Wilkens, , J. Schlaman, N. Jansen, L. Stockmann.L. van Brakel,
Publiciteit:	L. Stockmann, A. Pot.
Brom:	A.AB, E.de Boer, T. v.d. Berg, W. Kramer, W. Jonker, S. Jansma
Jeugd:	T. v.d. Berg, M.de Boer, N. Smeenge, A.de Jonge, P. Feenstra, S. Jansma, J. van den Bosch, A. Pot, L.AB, K. Bokma, , K. Reinders
Vlinderkampje:	T. v.d. Berg, F. Nijdam, B. v.d. Velde, P. Druiven A. v.d. Zijpp, J. v.d. Werff, J. Steyvers, W. Kramer, J. Eilander, G. van der Sterren, F. Wilkens, E. de Boer, M. Koning, J.Polling
Bijenbosje:	Leo Stockmann, Bart Kruit (IHP)
Vormgeving Groen:	Gerbrig Rietema: rietema@planet.nl
Redactie Groen:	Leo Stockmann: glstockmann@hotmail.com Martine Harmens: martineharmens@ziggo.nl
Distributie Groen:	Lideke Jorritsma.
Advertenties:	Jan van der Werff.
Site:	http://www.ivn.nl/eeldepaterswolde
Websitebeheer:	Henk von Eije, Aafke Pot.

EELDE-PATERSWOLDE

Kleurenditie